

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

11 december 1997

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heer Peter De Ridder –

betreffende een rock- en popbeleid in Vlaanderen

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het zal niemand vreemd zijn dat muziek een belangrijk deel uitmaakt van de leefwereld van jongeren en één van de grote dragers van de jongerencultuur is. Popmuziek werkt niet alleen zingend voor tal van jongeren, maar is voor hen ook identiteitsbevestigend. Doordat net deze zeer flexibele jongerencultuur veelal als een minderwaardige cultuur of zelfs als een tegencultuur wordt gezien, ziet de overheid maar weinig redenen om te investeren in muziek, laat staan om enig beleid daarrond te ontwikkelen.

Laat het wel duidelijk zijn dat ik het hier niet heb over commerciële muziek, die door platenmaatschappijen wordt gepromoot. Ik vraag aandacht voor het niet-commerciële circuit van popmuziek, gebracht door jonge groepjes uit binnen- en buitenland, maar ook gebracht door jongeren zelf. Door zelf muziek te brengen, krijgen de jongeren de kans zich te ontplooien en hun eigen geliefkoosde muziek zelf te realiseren. Investeren in niet-commerciële popmuziek betekent dan ook investeren in de jeugd.

Om dat te bereiken moet er echter naar een bredere cultuuropvatting van en in het cultuurbeleid worden gestreefd. Uitgangspunt moet zijn dat popmuziek een volwaardige cultuurvorm is, waarvan de uitbouw en ontwikkeling gewaarborgd moet worden. Om beleidsmatige accenten te leggen, is een inzicht in de werking en de interne dynamiek onontbeerlijk. Een eerste stap kan zijn vanuit de overheden open te staan voor iets als pop- en rockmuziek. Bij onze noorderburen is dat bijvoorbeeld reeds jaar en dag het geval en zij hebben dan ook een meer dan deugdelijk pop- en rockbeleid ontwikkeld. Laat ons in Vlaanderen een voorbeeld nemen aan de initiatieven in Nederland. In de "Beleidsbrief muziek" van minister Martens staan een aantal aanzetten tot een dergelijk beleid, maar fundamentele en concrete voorstellen zijn er niet. Vlaanderen heeft dringend behoefte aan een rock- en popbeleid op de verschillende beleidsniveaus. Volgens ons kan dat op volgende manier.

1. Plaatselijk niveau

In de meeste gemeenten of steden is er geen muziekbeleid, laat staan een popmuziekbeleid. Wat wel soms voorkomt, is financiële steun vanuit de gemeente aan plaatselijk popfestivals, die veelal

ontstaan zijn vanuit een lokaal jeugdhuis of een lokale jeugdraad. Toch kunnen popmuziek, jeugdwerk en het gemeentebestuur samengaan, bijvoorbeeld door popmuziek en de ondersteuning ervan in te schrijven in het jeugdwerkbeleidsplan en op te nemen in de begroting jeugd. De Vlaamse overheid kan daartoe positieve impulsen en aanzetten geven.

Uiteraard is voor de lokale jeugd zelf een belangrijke rol weggelegd, onder meer door het organiseren van activiteiten rond popmuziek, optredens financieel toegankelijk maken voor (minderbegoede) jongeren, en zo verder. Maar de lokale besturen kunnen zich ook engageren door gemeentelijke infrastructuur ter beschikking stellen als repetitieruimte voor beginnende rockgroepjes. Indien dat niet mogelijk is, kan men bijvoorbeeld garageboxen aankopen waarin jongeren hun muzikale talenten kunnen ontwikkelen en hun materiaal kunnen opslaan.

Via het opzetten van een inspraakronde kan het gemeentebestuur peilen naar de reële behoeften van de jonge muzikanten en binnen de mogelijkheden en middelen initiatieven ontplooien om aan die behoeften tegemoet te komen.

2. Provinciaal niveau

De jeugddienst van de provincie Limburg bewijst reeds een aantal jaren dat het provinciebestuur een belangrijke rol kan spelen bij het totstandkomen van een geïntegreerd pop- en rockbeleid in Vlaanderen. Zo organiseert de jeugddienst van de provincie Limburg een rockconcours waaraan groepjes of muzikanten uit de provincie deelnemen. Geselecteerden of winnaars kunnen naderhand begeleid en gepromoot worden (onder meer via compilatie-cd's).

Net als op lokaal niveau kan de provincie subsidies toekennen voor het bouwen of verbouwen van repetitieruimten die gebruikt worden door jongeren uit verschillende gemeenten. De provincie Limburg speelt ook hier een voortrekkersrol.

Een andere provinciale investering ten behoeve van de jongeren is het ter beschikking stellen van een professionele, mobiele opnamestudio die geplaatst wordt op een centrale plaats in de provincie. Tot nu toe worden enkel binnen de provincie Limburg dergelijke initiatieven ontwikkeld. Binnen de overige Vlaamse provincies merk ik voorzichtige stapjes, die meestal beperkt blijven door een

tekort aan middelen. In Nederland heeft iedere provincie zijn eigen Steunpunt Muziek, waarin plaats is voor subsidiëring van groepjes, podia, opnamen, etcetera.

We verwachten van de Vlaamse overheid dat zij stimulansen en middelen geeft aan de provinciebesturen om een pop- en rockbeleid te kunnen uitbouwen. Op zijn beurt kan het provinciebestuur impulsen geven aan de gemeenten, onder meer rond intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor de uitbouw van repetitielokalen en accommodaties ten behoeve van beginnende groepjes.

3. Gemeenschapsniveau

In het onderwijs wordt veelal enkel aandacht besteed aan traditionele cultuurvormen, zoals schilder- en beeldhouwkunst en klassieke muziek. Binnen de vakken geschiedenis, maatschappelijke vorming, muzikale opvoeding, en dergelijke moet meer aandacht gegeven worden aan moderne of hedendaagse cultuuruitingen. Door in klasverband een gesprek aan te gaan over jongerencultuur en de leerkrachten kennis te laten maken met de elementen uit deze cultuurvorm, kan de kloof tussen leerlingen en leerkrachten zeker kleiner worden. Hiertoe kunnen jongeren op een positieve en constructieve manier bijdragen.

Bovendien moeten ook jongeren die niet direct betrokken zijn bij een specifieke jongerencultuur op een positieve manier in contact worden gebracht met deze cultuuruiting. Naast de promotie van jongerencultuur en pop- en rockmuziek in het onderwijs kan de Vlaamse overheid vooral voor financiële bijdragen zorgen.

Vooreerst pompt de Vlaamse regering jaarlijks om en bij de 37 miljoen frank in de Ancienne Belgique om de populaire muziek of populaire cultuur levendig te houden. Los van de jaarlijkse dotatie kan de Ancienne Belgique bovendien rekenen op een zeer omvangrijke overheidsbijdrage in de verbouwingswerken.

In het kader van een uitgewerkt pop- en rockbeleid zou er duidelijkheid moeten komen over de rol en het statuut van de Ancienne Belgique in de popscene. Welke rol krijgt de Ancienne Belgique toebedeeld? Moet de Ancienne Belgique enkel instaan voor de promotie van Vlaanderen in Brussel, of kan zij ook een rol spelen in de promotie van muziek gebracht door Vlaamse groepjes (ook al is het Engelstalig)? Welke inbreng kan de

Ancienne Belgique met haar uitgebouwde opnamestudio hebben bij het tot stand komen van demo's of andere opnamen van deze groepjes?

Ook ZAMU, de vereniging voor zangers en muzikanten binnen de lichte muziek, krijgt jaarlijks een subsidiëring. ZAMU heeft als belangrijkste opdrachten het informeren van de artiesten over juridische en administratieve aspecten van het muzikantenleven en het opzetten van showcases voor jonge Vlaamse groepen. Ook hier geldt dezelfde opmerking als bij de Ancienne Belgique: een uitgebouwd popbeleid moet een duidelijke plaats geven aan ZAMU. ZAMU moet volgens mij een zeer stimulerende rol spelen voor beginnende groepjes en hen, waar nodig, ondersteunen en begeleiden.

Jaarlijks kan de administratie Cultuur van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap gebruik maken van een deel van de winsten van de Nationale Loterij. Binnen de culturele sector krijgen onder andere de kunstencentra als culturele instelling een subsidie vanuit de middelen van de Nationale Loterij, als aanvulling op de structurele subsidiëring.

Het clubcircuit, een groepering van jongeren- en muziekclubs die niet-commerciële muziek en groepen programmeren, zouden eveneens gebruik moeten kunnen maken van deze subsidielijn. Momenteel kunnen zij enkel rekenen op een ondersteuning van de lokale overheid binnen het jeugdwerkbeleidsplan. Uiteraard zijn deze middelen onvoldoende om de werkingen draaiende te houden, waardoor de financiële put van de clubs jaarlijks dieper wordt. De werkingen vragen zelf jaarlijks een subsidiëring van 6 miljoen, waarbij een deel van de middelen gebruikt zullen worden voor het aanwerven/betalen van vast personeel (waar nu vooral met nepstatuten moet worden gewerkt).

Uiteraard is een jaarlijkse structurele ondersteuning de beste oplossing voor de 8 clubs in het clubcircuit zodat zij hun werking en programmatie op een professionele manier kunnen uitbouwen. We zijn er ons van bewust dat de overheid daarbij niet over een nacht ijs mag gaan, maar vragen toch na te gaan in hoeverre het clubcircuit in een overgangperiode kan rekenen op een ondersteuning via de middelen verleend door de Nationale Loterij.

Vlaanderen wil zijn cultuur bekendmaken aan de buitenwereld en heeft daarvoor onder meer culturele ambassadeurs. Via dit systeem worden subsi-

dies verleend aan initiatieven en kunstenaars die bijdragen leveren tot de culturele uitstraling van Vlaanderen in het buitenland. Stilaan krijgen uitvoerders van lichte muziek de kans de titel van cultureel ambassadeur te dragen, maar het blijft een beperkt en select groepje. Bovendien kunnen enkel toonaangevende en gevestigde artiesten geselecteerd worden.

De middenstroom die hier naar popmuziek gaat komt vooral ten goede aan die groepen of artiesten die het reeds gemaakt hebben. Groepen die de steun het meest kunnen gebruiken worden vergeeten en vallen uit de boot. Voor ons is dat een duidelijk teken aan de wand van de manier waarop popmuziek behandeld wordt door de overheid. Met een beetje openheid en goede wil kan het clubcircuit perfect een plaats krijgen als cultureel ambassadeur voor Vlaanderen.

In de gemeente Molenbeek bestaat reeds enige tijd De Rockfabriek. De Rockfabriek beschikt over een studioruimte met 1 opnamestudio en 2 controlelokalen. Jongeren kunnen hier zelf met studio-apparatuur experimenteren en worden daarbij begeleid door medewerkers van de Rockfabriek. De studio wordt gebruikt door groepen zowel uit het Brusselse, uit Vlaams-Brabant als uit andere regio's. Naast het ter beschikking stellen van de infrastructuur biedt de Rockfabriek een pakket cursussen aan, onder meer rond geluidstechniek, sampling, bas, gitaar, drum ... Om de werking te vervolledigen, organiseert De Rockfabriek een aantal evenementen en concerten. De Rockfabriek kan rekenen op een financiële ondersteuning van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Een gelijkaardig initiatief vinden we in Hasselt, waar de Muziek-O-Droom een beroep kan doen op een grote financiële impuls van de stad Hasselt en de provincie Limburg.

Een studiebezoek leerde mij dat het initiatief in een grote behoefte bij jongeren voorziet. Dergelijke initiatieven zouden kans op ontplooiing moeten krijgen in het ganse Vlaamse land. Het is vooral door op een financieel haalbare manier infrastructuur en lesgevers ter beschikking te stellen, dat de jongere(n)muziek tot volle ontplooiing kan komen en uit de experimentele fase kan geraken.

In het najaar van 1997 werd het zogenaamde muziekdecreet door de Vlaamse regering goedgekeurd. In dat decreet is er sprake van een steunpunt waarin enerzijds documentatie rond het muzikleven zal worden gecentraliseerd, en waar-

langs anderzijds componisten, orkesten, ensembles zullen worden gepromoot.

Het zal wel voor iedereen duidelijk zijn dat de grote verschillen tussen klassieke muziek en popmuziek een tweedelige benadering van het steunpunt vragen. Juist door zijn specificiteit vraagt pop en rock een eigen steunpunt, vergelijkbaar met de Stichting Popmuziek in Nederland.

Het is duidelijk dat voor de Vlaamse regering de Ancienne Belgique een belangrijke rol moet blijven spelen in het Vlaamse popgebeuren. In een taakbepaling van de Ancienne Belgique kan misschien een plaats gevonden worden voor de steunpuntfunctie pop en rock.

4. Federaal niveau

Niettegenstaande de Vlaamse regering geen acties kan ondernemen in federale materies, willen we toch ook hier een aantal aandachtspunten naar voor brengen. Vooreerst is er behoefte aan een duidelijk en eenvormig sociaal statuut voor de artiest in Vlaanderen. Op federaal niveau zijn reeds verschillende wetgevende voorstellen ingediend. Het is in het belang van iedereen die financieel afhankelijk is van het muziekgebeuren dat duidelijkheid wordt geschapen in de situatie. Daarnaast kan men de belastingsvoet op geluidsdragers verlagen waardoor de verkoop gestimuleerd kan worden. Ook heffingen op de verkoop van blanco audiocassettes en audiohardware kunnen aangewend worden als aanmoediging voor de popmuzieksector.

Peter DE RIDDER

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement

vraagt aan de Vlaamse regering om een duidelijk pop- en rockbeleid uit te werken, waarin aandacht wordt besteed aan :

- 1° de plaats van niet-commerciële pop en rock in de jongerencultuur, er rekening mee houdend dat deze expressievorm een elementair onderdeel vormt van de jongerencultuur ;
- 2° het bieden van aanzetten en stimulansen aan de lokale overheden om op hun beurt een pop- en rockbeleid uit te werken binnen de stad of gemeente, waardoor meer aandacht wordt geschonken aan de plaatselijke jonge bevolking (repetitieruimten, subsidie lokale groepjes, ...) ;
- 3° de plaats van een bovenregionaal pop- en rockbeleid georganiseerd door de provincies, waarbij we van de Vlaamse overheid een plan verwachten om de provincie te stimuleren een pop- en rockbeleid uit te bouwen, naar het voorbeeld van de provincie Limburg en de Nederlandse provincies ;
- 4° op Vlaams niveau :
 - a) jongerencultuur en popmuziek in het onderwijs ;
 - b) een duidelijk statuut en een duidelijke rol voor de Ancienne Belgique en ZAMU binnen een Vlaams rock- en poplandschap ;
 - c) een ruime financiële ondersteuning voor het clubcircuit en een erkenning van hun werking ;
 - d) het openstellen van het systeem van cultureel ambassadeur ;

- e) het uitbouwen van repetitieruimten ten behoeve van jongeren ;
- f) de uitbouw van een afzonderlijk steunpunt rock- en popmuziek waarin plaats moet zijn voor ondersteuning, promotie, documentatie, archivering, enzoverder.

Peter DE RIDDER
